

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ο παροικιακός Τύπος τα τελευταία 40 χρόνια

ΜΕΡΟΣ 10ο

Αμ' έπος, άμ' έργον

Το 1976 ήταν καλή χρονιά για την παροικία στο Σίδνι που συνέχιζε το δημιουργικό έργο της, τους επιχειρηματίες της που με σκληρή δουλειά έφτιαχναν τότε τις περιουσίες που απολαμβάνουν σήμερα, τους εργάτες που αγόραζαν το πρώτο ή και δεύτερο σπίτι δουλεύοντας δύο βάρδιες άνδρας και γυναίκα για να το εξοφλήσουν στο άψε σβήσε και τον "Πανελλήνιο Κήρυκα" που γιόρτασε τα 50 χρόνια κυκλοφορίας με μεγαλοπρεπή δεξίωση στο Wentworth Hotel με επίσημους προσκεκλημένους τέσσερις πρόμιερ πολιτειών, 15 ομοσπονδιακούς και πολιτειακούς υπουργούς, διπλωμάτες και την αφρόκρεμα της κοινωνίας του Σίδνι. Ο Θήο Σκάλκος μεσουρανούσε και τα αγγλόφωνα έντυπα τον παρομοίαζαν με τον Ρούπερτ Μέρντοκ, σαν μεγιστάνα του "έθνικ" Τύπου.

Αντίθετα με άλλους συναδέλφους, η σχέση μου με τον Θήο δεν ήταν ποτέ στενή και στηριζόταν μόνο στον αλληλοσεβασμό. Εγώ σεβόμουν τις προσπάθειες ενός συμπατριώτη μου για να προκόψει, ενώ εκείνος σεβόταν τις γνώσεις μου και την όποια προσφορά μου στην επιχείρησή του. Σε ένα ταξίδι μας στο Λονδίνο, μού απεκάλυψε ότι κάποιοι συναδέλφοι παραπονέθηκαν επειδή ποτέ δεν είχε υψώσει τη φωνή του όταν μού μιλούσε και τους απάντησε "αφού ο Γιώργος δεν μου δίνει αιτία γιατί να του βάλω τις φωνές;" Η αλήθεια είναι ότι δεν συμφωνούσα πάντα μαζί του, αλλά οι όποιες οι διαφωνίες μας δεν έπαιρναν έκταση και δημοσιότητα. Πάντως, στα τρία τελευταία χρόνια περίπου της συνεργασίας, μάς συνέδεσε το κοινό ενδιαφέρον για τη νέα τεχνολογία που αγκαλιάσαμε με πάθος.

Τον καιρό εκείνο, πριν την ηλεκτρονική σελιδοποίηση, η έκδοση των παροικιακών εντύπων στηριζόταν στο κατάστημα "Σαλαπάτας" που τις τροφοδοτούσε με αθηναϊκές εφημερίδες από τις οποίες έμπειροι συντάκτες, όπως τον Τσερδάνη, ή τον Πασσά έκοβαν τις κυριότερες ειδήσεις και όση άλλη ενδιαφέρουσα ύλη χρειαζόνταν, όπως άρθρα για την γυναίκα, την υγεία, πολιτικά, στανρόλεξα, ακόμη και το ωροσκόπιο, που τα συναρμολογούσαν για να φτιάξουν τις λεγόμενες "ψόφιες" σελίδες. "Ζωντανές" ήταν οι σελίδες με τις ειδήσεις και άρθρα που έγραφαν οι δημοσιογράφοι μας, πολιτικά, κοινωνικά και αθλητικά.

Όμως, η ύλη από τις αθηναϊκές εφημερίδες ήταν δύο - τριών ημερών ή περισσότερο αν υπήρχε καθυστέρηση του αεροπλάνου και ήταν ένα πρόβλημα που λύθηκε όταν ο Θήο Σκάλκος βρήκε ένα σύστημα που

μπορούσε να μεταφέρει δακτυλογραφημένα κείμενα από την Αθήνα στο Σίδνι σε χρόνο μηδέν. Το συζητήσαμε και το αγόρασε, ενώ προσέλαβε τον χειριστή του ικανό και ευσυνείδητο ηλεκτρονικό, τον Κεν Μίσιγγχαμ. Το σύστημα αποτελούσαν δύο μηχανήματα, αποστολέα και αποδέκτη. Ο αποστολέας έστελνε με τηλεφωνική γραμμή το περιεχόμενο μιας διατρητής ταινίας με το δακτυλογραφημένο κείμενο και ο αποδέκτης κατασκεύαζε ένα ακριβές αντίγραφο της ταινίας που χρησιμοποιούσαμε για να τυπωθεί το κείμενο στο μηχάνημα φωτοστοιχειοθεσίας.

Αμ' έπος, άμ' έργον, ο Θήο πήγε στην Ελλάδα και ενοικίασε ένα γραφείο επί της οδού Νίκης, ένα βήμα από την Πλατεία Συντάγματος, πάνω από το εστιατόριο "Διεθνές" για όσους γνωρίζουν την Αθήνα, ενώ το μηχάνημα με τα εξαρτήματά του, που μεταφέρθηκαν αεροπορικώς, ανάλαβα να τα εκτελωνίσω και να εγκαταστήσω. Δεν θα αναφερθώ στις πολυήμερες προσπάθειές μου να τα εκτελωνίσω αντιμετωπίζοντας το απροσπέλαστο τείχος της γραφειοκρατίας στην Ελλάδα, αρκεί να πω ότι κάποιοι έμποροι που με έβλεπαν κάθε μέρα κι' όλη μέρα στα γραφεία του αεροδρομίου, νόμιζαν ότι είμαι εκτελωνιστής και ζητούσαν τη βοήθειά μου!

Τελικά κατάφερα να πάρω τα μηχανήματα και επειδή δεν ήξερα γρου από ηλεκτρονικά, μου έλεγε τις οδηγίες ο Κεν από το τηλέφωνο στο Σίδνι και κάναμε τη σύνδεση. Το πρώτο και ιστορικό για την εφημερίδα κείμενο από την Αθήνα στο Σίδνι ήταν ένα προσωπικό μήνυμά μου στο Θήο, που πιστεύω ότι το έχει φυλάξει. Ετσι, ο "Πανελλήνιος Κήρυκας" και η "Νέα Πατρίδα" ήταν οι πρώτες εφημερίδες της Αυστραλίας με γραφείο στην Αθήνα.

Με το νέο σύστημα, η αντιπρόσωπός μας δακτυλογραφούσε τις σημαντικότερες ειδήσεις που άκουγε στο ραδιόφωνο, αλλά και αυτές που αντέγραφε από τις αθηναϊκές εφημερίδες με αποτέλεσμα να έχουμε "φρέσκες" ειδήσεις και άλλη επίκαιρη ύλη πριν φτάσουν οι εφημερίδες

στην Αυστραλία.

Στο μεταξύ συνέχισα τις προσπάθειες να βρω ένα νέο σύγχρονο μηχάνημα φωτοστοιχειοθεσίας για να αντικαταστήσουμε το παλιό που δεν ανταποκρινόταν πια στις ανάγκες μας και ανακάλυψα το εξής παράδοξο. Οτι μια από τις δύο εταιρείες που κυρίως κατασκεύαζαν λινοτυπικές, η Mergenthaler στο Λονδίνο, προβλέποντας το μοιραίο τέλος των μηχανών της με την πρόοδο της φωτοστοιχειοθεσίας, κατασκεύασε η ίδια ένα πολύ καλό και ταχύτατο μηχάνημα φωτοστοιχειοθεσίας, το LINOTRON (φωτό). Ο Θήο άμεσα άρχισε διαπραγματεύσεις με την αντιπροσωπεία της εταιρείας στο Σίδνι για την αγορά της μηχανής και βρήκε ευνοϊκή ανταπόκριση ε-

πειδή οι Αγγλοι ήθελαν να το χρησιμοποιήσουν σαν έκθεμα για να βοηθήσει στις πωλήσεις τους.

Ο Θήο ήταν τόσο παθιασμένος με τη νέα τεχνολογία, που δεν λογάριζε ούτε κόστος, ούτε δυσκολίες για να την αποκτήσει. Επειδή είχε τη συνήθεια πριν πάει να κοιμηθεί να περνά πρώτα από την εφημερίδα για να κάνει έλεγχο, ένα βράδι τα μεσάνυχτα είδε πως το μηχάνημα φωτοστοιχειοθεσίας δεν λειτουργούσε παρά τις προσπάθειες των στοιχειοθετών και με ξύπνησε για να πάω να το επισκευάσω. Αυτό συνέβαινε τακτικά και επειδή χρειάστηκα κάποιο διάστημα να το βάλω σε λειτουργία, όταν το πέτυχα μου είπε "αν ήξερα αυτές τις δυσκολίες θα το σκεφτόμουν πολύ πριν το αγοράσω!"

Όμως, αυτό δεν είναι η όλη μορφοφία της προόδου; Αν οι πρωτοπόροι ερευνητές και εξερευνητές, οι οραματιστές επιστήμονες και επιχειρηματίες υπολόγιζαν τις δυσκολίες που πιθανόν θ' αντιμετώπιζαν και δεν έκαναν τίποτε, πού θα βρισκόταν σήμερα η ανθρωπότητα; Η πρόοδος, η εξέλιξη σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας δεν είναι μια συνεχής περιπέτεια; Αλίμονό μας αν όλοι περίμεναν εκ τού ασφαλούς την πρόοδο, τον εκσυγχρονισμό και την εξέλιξη.

Τελοσπάντων, αφού η απόφαση πάρθηκε βρεθήκαμε στο Λονδίνο προσκεκλημένοι της εταιρείας, που οι διευθυντές της μάς επεφύλαξαν θερμή φιλοξενία όχι μόνο επειδή θα

πλούσαν ένα μηχάνημά τους στην μεγάλη τιμή για την εποχή εκείνη των \$250.000 αν δεν κάνω λάθος, αλλά και γιατί μ' αυτό άνοιγαν την αγορά τους στην Αυστραλία. Φυσικά, τις διαπραγματεύσεις για την αγορά έκανε στο Λονδίνο ο Θήο, ενώ εγώ προσπαθούσα να μάθω όσο πιο πολλά μπορούσα για τη λειτουργία του μηχανήματος και να μεταφέρω τις γνώσεις μου στις συναδέλφους στοιχειοθέτες, σε βαθμό που όταν έφτασε στο Σίδνι το μηχάνημα είμασταν έτοιμοι να το λειτουργήσουμε άμεσα. Εξάλλου, για την τεχνική μου κατάρτιση και να δω πώς λειτουργεί το σύστημα, η εταιρεία οργάνωσε μια περιοδεία μου σε μεγάλα τυπογραφεία σε ευρωπαϊκές χώρες που ήδη είχαν εγκαταστήσει το μηχάνημα και επισκέφθηκα την Ολλανδία, τη Σουηδία και Ελβετία, πριν ταξιδεύσω στη Ρώμη για τη δημιουργία γραφείου της Λα Φιάμα, όπως το δικό μας στην Αθήνα για την μεταφορά κειμένων.

Εκτός από τις γνώσεις που απέκτησα για το μηχάνημα στις χώρες αυτές, εξακρίβωσα και πόσο καθυστερημένοι είμασταν στην Αυστραλία τεχνολογικά, αλλά και εργασιακά. Πρώτ' απ' όλα με εντυπωσίασε η καθαριότητα στα τυπογραφεία αυτά, που μερικά λεπτά μετά την εκτύπωση της εφημερίδας μπορούσες να φάς από το πάτωμα, τα πιεστήρια ήταν σαν καινούργια και τα εργαλεία έλαμπαν τοποθετημένα στον τοίχο. Οι καντίνες τους δεν είχαν τίποτε να ζηλέψουν από καλά εστιατόρια με ποικιλία φαγητών σε ένα ευχάριστο, ευάερο περιβάλλον και στο πάρκινγκ των εργαζομένων δεν έβλεπες παλιό αυτοκίνητο.

Αλλά εκείνο που μ' ενθουσίασε στη Σουηδία ήταν το θέαμα παιδιών στα πόδια των μαζών τους στοιχειοθετών να διαβάζουν ή να παίζουν παιχνίδια, ήσυχα, πειθαρχημένα. Το νόμισα στο Σουηδό διευθυντή τού τμήματος που με ξεναγούσε και μου είπε ότι οι μητέρες είναι πιο ευτυχείς και πολύ πιο παραγωγικές όταν έχουν τα παιδιά κοντά τους. Άνοιξε, μάλιστα, ένα ψυγείο αποκλειστικό για τα παιδιά φορτωμένο με φρούτα, ποτά και θρεπτικές τροφές, τού πουλιού το γάλα που λέμε και πραγματικά ζήλεψα τους Σουηδούς πολίτες, ενώ μετά από αυτή την εμπειρία δεν θα πιστέψω ποτέ ότι η καλή μεταχείριση τού εργατή μπορεί να καταστρέψει μια εταιρεία ή ένα έθνος, όπως έλεγαν οι κλέφτες που κατέστρεψαν την παγκόσμια οικονομία. Οι εργαζόμενες μητέρες στη Σουηδία με έπεισαν ότι ευτυχισμένος εργάτης σημαίνει μεγαλύτερη παραγωγή και κέρδη για τις επιχειρήσεις και το έθνος.

ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΤΡΙΤΗ,
Θρίαμβος και καταστροφή